

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਪਹਿਲਾ ਘਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਸਬੰਧੀ

ਨਵੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਜਾਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਘਰ

ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਆਏ ਹੋ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਲੱਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਘਰ ਕਹਿ ਸਕੋ।

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਵੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਘਰ, ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਮਕਾਨ ਜਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਨੁਸਾਰ ਢਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਘਰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਜਲਦੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਘਰ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਲੈਣ ਨੂੰ ਅਸਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਕੈਨੇਡਾ ਮੌਰਗੇਜ ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੀ ਐਮ ਐਚ ਸੀ) ਨੇ ਇਸ ਗਾਈਡ ਦਾ ਪਰਕਾਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਊਸਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸੀ ਐਮ ਐਚ ਸੀ, ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਘਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਦੀ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਘਰ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ:

- **ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ** – ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ, ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕ-ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਾ ਯੂਨਿਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਇਕ, ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਬੈਡਰੂਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; “ਕੁਆਰੀਆਂ” ਦੇ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿਚ ਲਿਫਟਿੰਗ ਏਰੀਆ ਇਕੱਠਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬੈਡਰੂਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- **ਇਕ-ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਾ ਡੀਟੈਚ (ਇਕੱਲਾ) ਘਰ** – ਉਹ ਘਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇਕ ਯੂਨਿਟ ਹੋਵੇ, ਜਿਹੜਾ ਇਕੱਲਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਲੋਟ ਤੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਕੱਤਾ ਮਿਲ ਸਕੇ।
- **ਡੁਪਲੈਕਸ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਪਲੈਕਸ** – ਇਕ ਘਰ ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਡੁਪਲੈਕਸ ਹੈ। ਜੇ ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਟ੍ਰਿਪਲੈਕਸ ਹੈ। ਅਕਸਰ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਘਰ ਦੀ ਇਕ ਯੂਨਿਟ (ਹਿੱਸੇ) ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

- **ਰੋ ਹਾਊਸ ਜਾਂ ਟਾਊਨ ਹਾਊਸ** – ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਟਾਊਨ ਹਾਊਸ ਇਕ “ਸਟੈਕ (ਢੇਰ)” ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਹੋਣ ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਪਰਲੀਆਂ ਦੋ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਯੂਨਿਟ ਹੈ।
- **ਕਮਰੇ** – ਵੱਡੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਬੈਡਰੂਮਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੇ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਦੇ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਸੋਈ ਅਤੇ ਬਾਥਰੂਮ ਸਾਂਝਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਕਿ ਨਵੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: “ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੀ ਹੱਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ?”

ਤੁਹਾਡਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜਿਸ ਘਰ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਹੈ। ਵੱਡੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਲਈ, ਮਾਲਿਕ, ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਮੈਨੇਜਰ ਜਾਂ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ/ਟੈਰਿਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਚਮਹਚ.ਚਮ ਤੇ ਫ਼ੈਕਟ ਸ਼ੀਟਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ/ਟੈਰਿਟਰੀ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਕਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਦਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕਲ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ/ਟੈਰਿਟਰੀ ਦੀ ਫ਼ੈਕਟ ਸ਼ੀਟ www.cmhc.ca ਤੇ ਜਾ ਕੇ Your Guide to Renting a Home ਵਿਚ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਦੀਆਂ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ:

- ਕਿਰਾਇਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ;
- ਤੁਹਾਡੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ;
- ਉਹ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਾਉਣੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫ਼ਰਿਜ, ਸਟੋਵ, ਹੀਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ); ਅਤੇ
- ਘਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਟੁੱਟ ਭੱਜ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ।

ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯੂਟਿਲਿਟੀਆਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਜਾਂ ਗਰਮ ਜਾਂ ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਕਸਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੇਬਲ, ਟੀ ਵੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਬਿਲ ਵੀ ਆਪ ਹੀ ਅਦਾ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਵਾਜਿਬ ਤੌਰ ਤੇ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਤੋਂ ਧਮਕਾ ਜਾਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੇ।

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ:

- ਆਪਣਾ ਕਿਰਾਇਆ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦੇਣਾ;
- ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਖਣਾ;
- ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ;
- ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ, ਜਾਂ ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇ।

ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਲੱਭਣਾ

ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਲੱਭਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ।

ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਘਰ ਲੱਭਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ ਲਚਕੀਲਾ ਰੁੱਖ ਅਪਣਾਉ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਤੌਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਲਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਰਹੋ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੈਡ ਰੂਮਾਂ (ਸੌਣ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ) ਵਾਲੇ ਨਿਵਾਸ ਲੱਭਣੇ ਔਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕਮਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਘਰ ਲੱਭਣੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੋਟੀ ਥਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੱਭਣ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਘਰ ਕਿਰਾਏ ‘ਤੇ ਲੈਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ “ਸਬਸਿਡੀ” ਵਾਲੇ ਘਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ‘ਤੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫਾ-ਰਹਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਕੁੱਝ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਬਸਿਡੀ ਵਾਲੇ ਘਰਾਂ ਲਈ ਮੰਗ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿੱਥੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਲੱਭਣਾ ਹੈ

ਰਹਿਣ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਲੱਭਦੇ ਸਮੇਂ, ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਦੀ ਥਾਂ (ਲੋਕੇਸ਼ਨ) ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਥਾਵਾਂ ਜੋ ਕੰਮ, ਸਕੂਲਾਂ, ਪਬਲਿਕ ਟਰਾਂਜਿਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਥੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬੱਚਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਕ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪਸੰਦੀਦਾ ਇਲਾਕੇ ਚੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਘਰ ਅਤੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

- ਤੁਹਾਡੇ ਸਥਾਨਕ ਅਖਬਾਰ ਦੇ **ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ (ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ) ਸੈਕਸ਼ਨ** (ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਵਾਂਟ ਐਡਜ਼” ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ);
- **ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ;**
- ਗਰੇਸਰੀ ਸਟੋਰਾਂ, ਲਾਈਬਰੇਰੀਆਂ, ਲਾਂਡਰੋਮੈਂਟਾਂ, ਹੈਲਥ ਕਲੀਨਿਕਾਂ, ਥਰਿਫਟ ਸਟੋਰਾਂ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰਾਂ, ਸਰਵਿਸ ਕਲੱਬਾਂ ਜਾਂ ਰੀਅਲ ਸਟੇਟ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚਲੇ **ਨੋਟਿਸ (ਬੁਲਿਟਨ) ਬੋਰਡ;**
- ਪਬਲਿਕ ਲਾਈਬਰੇਰੀ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟਾਂ ਦੀਆਂ **ਸੂਚੀਆਂ;**
- ਸਥਾਨਕ ਅਖਬਾਰ ਦੀ **ਵੈੱਬਸਾਈਟ** ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ;
- ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ **ਦੋਸਤ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ** ਤੁਹਾਨੂੰ ਘਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਫੇਰੀ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ “ਫੋਰ ਰੈਂਟ” ਦੇ ਸਾਈਨਾਂ ਵਾਲੇ ਘਰ ਜਾਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਪਸੰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕੇ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਹੁਣ ਜਾਂ ਨਿਕਟ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਰ ਅਤੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵੇਖੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਾਇਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਥਾਂ ਲੱਭੇ।

ਤੁਹਾਡੀ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ

ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਘਰ ਦੀ ਚੋਣ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਕ ਆਮ ਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰੇਲੂ ਆਮਦਨ ਦੇ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ:

- ਤੁਹਾਡਾ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ;
- ਹੀਟ, ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀਆਂ ਯੂਟਿਲਿਟੀਆਂ

ਪੁੱਛਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ

ਕਿਰਾਏ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਖਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਪਣੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸੂਚੀ ਬਣਾ ਲਉ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਉ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਜਾਂ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਉਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਸਕੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲਿਖ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਘਰ ਜਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇਖੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁੱਛਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ:

- ਕੀ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਯੂਟਿਲਿਟੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ? ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਉਹ ਖਰਚਾ ਕਿੰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ?
- ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੇਂਟਿੰਗ ਜਾਂ ਸਜਾਵਟ?
- ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰ ਹਨ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਿਗਰਟ ਪੀਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਕੀ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਗਰਟ ਪੀਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ? ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਾਂ ਵਿਚ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਕਨੂੰਨ ਹਨ। www.cmhc.ca ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਲ/ ਟੈਰਿਟੋਰੀਅਲ ਫੈਕਟ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸਰਚ ਬਾਕਸ ਵਿਚ Your guide to renting a home for more information (ਯੂਆਰ ਗਾਈਡ ਟੂ ਰੈਂਟਿੰਗ ਏ ਹੋਮ ਮੋਰ ਇਨਫੋਰਮੇਸ਼ਨ) ਟਾਈਪ ਕਰੋ।
- ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ?

- ਆਂਢ ਗੁਆਂਢ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ? ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ?
- ਹੋਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ? ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਕੀ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਲੋਕ?
- ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ?
- ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਲੈਣ ਦੀ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨਾਲ ਸਟੋਰੇਜ ਲਾਕਰ ਜਾਂ ਅਲੱਗ ਸਾਈਕਲ ਸਟੋਰੇਜ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ? ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ?
- ਸੁਰੱਖਿਆ (ਸਿਕਿਓਰਟੀ) ਦਾ ਕੀ ਸਿਸਟਮ ਹੈ? ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤਾਲੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਤਾਲੇ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਹੀ ਬਦਲੇ ਗਏ ਹਨ?

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਥੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰ ਲਉ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰੋ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦਾ ਤਾਲਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਸਟੋਵ ਅਤੇ ਅਵਨ ਨੂੰ ਚਲਾ ਕੇ ਦੇਖੋ, ਫਰਿਜ ਅਤੇ ਫਰੀਜ਼ਰ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਟੂਟੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲੱਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾ ਕੇ ਦੇਖੋ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰ ਲਉ ਕਿ ਅਲਮਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਕੀ ਹੀਟ ਠੀਕ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਘਰ ਕਾਫ਼ੀ ਗਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਘਰ ਵਿਚ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਉਣਾ

ਤੁਸੀਂ ਨਵਾਂ ਘਰ ਲੱਭ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ! ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਥਾਂ ਕਿਰਾਏ ‘ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਇਕ ਲੀਜ਼ ‘ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੋ।

ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨਾ

“ਲੀਜ਼” ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਵਿਚ ਇਕ ਲਿਖਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ, ਘਰ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ‘ਤੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੇਣ ਸਮੇਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੈਂਟ ਦਾ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਇਕ ਪੱਕਾ, ਕਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਸਮਝੋ।

ਤੁਸੀਂ ਵਕੀਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਜੋ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਣ, ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੀਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਕੁੱਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

- ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪਤਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਕਿਰਾਏ ‘ਤੇ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦਾ ਪਤਾ।
- ਮਾਸਕ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਯੂਟਿਲਟੀਆਂ, ਪਾਰਕਿੰਗ, ਕੇਬਲ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ।
- ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ) ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ।
- ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਮਿਆਦ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਲੀਜ਼ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਹੈ, ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਮਹੀਨੇ ਹੈ ਜਾਂ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਹਫ਼ਤੇ ਹੈ)।
- ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ, ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ (ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਉਹ) ਘਰ ਕਿਰਾਏ ‘ਤੇ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਰਤਾਂ।
- ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਸਬੰਧੀ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ।
- ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰ (ਕੁੱਤੇ ਆਦਿ) ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ)।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ **ਸਿਫਾਰਸ਼ੀ ਪੱਤਰ** (ਲੈਟਰ ਆਫ ਰੈਫਰੈਂਸ) (ਪੁਰਾਣੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਪੱਤਰ ਜੋ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਣ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਵਧੀਆ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋ)। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਆਮਦਨੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਡਾ ਕਰੈਡਿਟ ਵੀ ਚੈਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਤੁਹਾਥੋਂ ਜਾਤੀ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਡਾ ਨਸਲੀ ਪਿਛੋਕੜ ਜਾਂ ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ, ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਣਗੇ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਸਬੰਧੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ (ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ)। ਹਰ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਦੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਕਨੂੰਨ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸੀਅਲ/ਟੈਰੀਟੋਰੀਅਲ ਅਥੋਰਟੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

- ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਜਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਢੰਗਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ।
- ਲੀਜ਼ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਸਹਿਮਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ।

ਘਰ ਵਿਚ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਉਣਾ

ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਤੁਹਾਡੀ ਠਾਹਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਤੁਹਾਥੋਂ **ਰੈਂਟਲ ਜਾਂ ਸਿਕਿਓਰਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ** ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿਕਿਓਰਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਜਿਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਕਿਓਰਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਹਰ ਹਰ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਵਿਚ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸੀਅਲ/ਟੈਰੀਟੋਰੀਅਲ ਅਥੋਰਟੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਕਰੋ।

ਘਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਘਰ ਜਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੈਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰੋ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਫੋਟੋ ਲਊ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਕਾਰਪੈੱਟ ਜਾਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੁਰਾਖ। ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਦੀ ਸੂਚੀ ‘ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਕਾਪੀ ਰੱਖੋ।

ਤੁਹਾਡੀ ਡਾਕ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਇੰਟਰਕੋਮ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ (ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿਚ), ਗਾਰਬੇਜ ਅਤੇ ਰੀਸਾਈਕਲਿੰਗ, ਲਾਂਡਰੀ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਵਿਜ਼ਟਰ ਪਾਰਕਿੰਗ, ਅਤੇ ਅਪਲਾਇਐਂਸਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਸੁਪਰਇਨਟੈਂਡੈਂਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਆਖੋ..

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋ

ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਾਇਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ:

ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਯੂਟਿਲਟੀਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ

1. **ਨਕਦਾ** ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਰਾਸ਼ੀ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਸੀਦ ਮਿਲੇ।
2. **ਪੋਸਟਡੇਟਿਡ ਚੈਕ (ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਚੈਕ)**। ਇਹ ਉਹ ਚੈਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਤਾਰੀਖ ਪਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਤੁਹਾਡਾ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਤੁਹਾਨੂੰ 12 ਚੈਕ ਦੇਣ ਲਈ ਆਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਚੈਕ ਅਗਲੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਾਰੀਖ ਲਈ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੋਸਟ ਡੇਟਿਡ ਚੈਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਲਿਖੀ ਗਈ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ।
3. **ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਚੈਕ**। ਇਹ ਉਹ ਚੈਕ ਹੁੰਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੈਂਕ ਨੇ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਤੁਹਾਡੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਚੈਕ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।

ਕੁੱਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਯੂਟਿਲਟੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿਲ, ਹੀਟ, ਕੇਬਲ ਟੀ ਵੀ ਜਾਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਗਰ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜੁਮੇਵਾਰੀ ਤੁਹਾਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਗਰ ਯੂਟਿਲਟੀ ਬਿਲਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਜੁਮੇਵਾਰੀ ਤੁਹਾਡੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਬਿਲ ਭਰ ਦਿਉ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਿਲ ਨਹੀਂ ਭਰਦੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਯੂਟਿਲਟੀਆਂ ਕੱਟੀਆਂ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚਲੇ ਅਪਲਾਇੰਸਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਰਿਜ ਜਾਂ ਸਟੋਵ), ਜੋ ਕਿ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਨੇ ਦਿੱਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਜੁਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਸੁਪਰਇਨਟੈਂਡੈਂਟ ਨੂੰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪੱਤਰ ਲਿਖਕੇ ਦੱਸੋ ਕਿ ਕੀ ਖਰਾਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

ਅਗਰ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਕੁੱਝ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ ਜਾਂ ਟੈਰਿਟਰੀ ਦੀ ਰੈਂਟਲ ਅਥੌਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕੁੱਝ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰੈਂਟਲਜ਼ਮੈਨ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਇਸ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਬਲੂ ਪੇਜਿਜ਼ ਵਿਚੋਂ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਪਰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ **ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦੀ ਆਗਿਆ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚੋਂ ਕੱਟਣਾ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।** ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਸਧਾਰਨ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਤੁਹਾਡਾ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ “ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ/ ਇਵਿਕਸ਼ਨ” ਸਬੰਧੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹੋ)।

ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹੋਣ ਵੇਲੇ

ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਅਗਰ ਤੁਹਾਡੀ ਅੰਦਰਲੀ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੀ ਛੱਤ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਚੋਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਠੰਡੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਫਰਨੇਸ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਸੰਦੇਸ਼ (ਮੈਸੇਜ) ਛੱਡ ਦਿਉ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਲ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖੋ। ਅਗਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ, ਮੁਰੰਮਤ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮੇ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਤੁਹਾਡੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਿਲ ਬਣਾਏ। ਅਗਰ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਪੈਸੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖੋ, ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਕਰੋ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਆਖੋ।

ਹਵਾ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਰੱਖੋ!

ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚਲੀ ਫਫੂਦੀ (ਮੋਲਡ ਜਾਂ ਓਲੀ) ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਗਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਮਾ ਜਾਂ ਅਲਰਜੀ ਹੈ। ਫਫੂਦੀ ਦੀ ਉਪਜ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੰਬੇ ਜਾਂ ਪਾਊਡਰ ਵਰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਰੰਗ ਹਲਕੇ ਹਰੇ ਤੋਂ ਭੂਰੇ ਜਾਂ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਕਿ ਫਫੂਦੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਤਾਂ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਸੁਪਰਇਨਟੈਂਡੈਂਟ ਨੂੰ ਦੱਸੋ।

ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਸਬੰਧੀ

ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ:

- **ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।** ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਜਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਤੇ ਵਧੀਆ ਤਾਲੇ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਚੈਕ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੋ।
- **ਕੀੜੇ ਮਕੌੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਨਾ ਦਿਉ।** ਕਦੇ ਵੀ ਖੁਲ੍ਹੇ ਖਾਣੇ ਜਾਂ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਾ ਛੱਡੋ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਨੇਮਬੱਧ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਰੱਖੋ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਫਾਲਤੂ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਉਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਲਉ। ਬਾਥਰੂਮ ਅਤੇ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਪੱਖੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਕੇ ਨਮੀ ਦੇ ਸਤ੍ਹਰ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖੋ, ਅਤੇ ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਡੀਹਿਊਮਿਡੀਫਾਇਰ (dehumidifier) ਵੀ ਖਰੀਦ ਲਉ।
- **ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਰੱਖੋ।** ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਪਲੱਗਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ “ਔਕਟੋਪਸਾਂ” ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਭਰੋ (ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਪਲੱਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਪਕਰਣ ਲਗਾਏ ਹੋਣ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਹਰਾਂ ਵਾਲੇ ਤੀਂਗੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ)। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੌੜੀ ਅਤੇ ਡੂੰਘੀ ਐਸ਼-ਟਰੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਪਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅੱਗ ਫੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖੋ। ਕਦੇ ਵੀ ਬਣ ਰਹੇ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਨਾ ਛੱਡੋ। ਸਟੋਵ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕੌਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟੋਵ ਦੇ ਉਪਰੋਂ ਚਿਕਨਾਈ ਨੇਮਬੱਧ ਸਾਫ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮੋਕ ਡਿਟੈਕਟਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਲਾਰਮ ਟੈਸਟ ਬਟਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਟੈਸਟ ਕਰੋ।

ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਵਾਧਾ

ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇਕ ਸਚਾਈ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਦੀ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਗਤੀ ਅਤੇ ਰਕਮ ਕੀ ਹੈ ਇਹ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਅਤੇ ਟੈਰੇਟੋਰੀ ਵਿਚ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ 90 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਕਿਰਾਇਆ ਤੁਹਾਡੇ ਉਸ ਘਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੀ ਸਾਲ ਗਿਰਾ ਤੇ ਹੀ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰੀ ਹੀ ਕਿਰਾਇਆ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਲ ਜਾਂ ਟੈਰਿਟੋਰੀਅਲ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੈਟ ਕੀਤੀ ਅਧਿਕਤਮ ਰਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਦ ਤੱਕ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਸ਼ਕਾਇਤ ਕਰਨਾ

ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਧੀਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਮਿਲ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢ ਲਉ। ਪਰ ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੁਝ ਹੱਕ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਲ ਜਾਂ ਟੈਰਿਟੋਰੀਅਲ ਰੈਂਟਲ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਸ਼ਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ - ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ- ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਅਸਾਨ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਦਿਲਾਉ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤਿਵਿਧੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਉਪਰ ਕਿੰਨਾ ਅਸਰ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਬਣੇ ਰਹੋ, ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭੋ। ਅਗਰ ਇਹ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਜਾਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਮੈਨੇਜਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ।

ਤੁਹਾਡੀ ਲੀਜ਼ ਰੀਨਿਊ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਘਰ ਜਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਤੇ ਦਸਖਤ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਇਕ ਸਾਲ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਅਤੇ ਟੈਰੇਟੋਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤੁਹਾਡੀ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ “**ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਮਹੀਨੇ**” ਦੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਕ “ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਮਹੀਨੇ” ਦੀ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਮਗਰੋਂ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੀ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਗੈਰ ਕਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਵਿਕਸ਼ਨ (ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ) ਤੋਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹੋ। ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਲਈ ਇਹ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਕਾਇਦਾ ਅਗੇਤਾ ਲਿਖਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਦਮ ਉਠਾਕੇ, ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਉ।

ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨਾ

ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਾਏ ਵਾਲੇ ਘਰ ਜਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੋਗੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦ ਲਵੋ, ਜਾਂ ਫੇਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁੱਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ **ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਨੋਟਿਸ** ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। (ਕੁੱਝ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਾਂ ਜਾਂ ਟੈਰੀਟੋਰੀਆਂ ਵਿਚ ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ/ਟੈਰੀਟੋਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਕਰਨਾ ਨਾ ਭੁੱਲੋ।)

ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਪਣੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰੋ। ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਘਰ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ (ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ) ਕਰੋ। ਇਸ ਆਖਰੀ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇਕ ਇਕ ਕਾਪੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਜੋਂ ਰੱਖ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਗਰ ਘਰ ਤੁਹਾਡੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਘਰ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਦਿੱਤਾ ਡੈਮੇਜ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਾਪਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਵਿਆਜ ਸਹਿਤ)।

ਇਵਿਕਸ਼ਨ

“ਇਵਿਕਸ਼ਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿਉ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਜਾਂ ਮਹਿਮਾਨ ਆਉਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਤੇ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ। ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਾਨ ਸੜਕ ਤੇ ਰੱਖ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਫੇਰ ਤਾਲਾ ਬਦਲ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਗੈਰ ਕਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਵਿਕਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸ ਇਕ ਕਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਤੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਜਿਨਾ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਲ ਜਾਂ ਟੈਰੀਟੋਰੀਅਲ ਰੈਂਟਲ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਸਬਲੈਟਿੰਗ (ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ‘ਤੇ ਦੇਣਾ)

ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਤੇ (ਸਬਲੈਟ) ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸਬਲੈਟਿੰਗ ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਕਨੂੰਨੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੈ, ਕਰਾਇਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਰੈਂਟਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਸਬਲੈਟ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਅਨੁਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲੈ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ: ਤੁਸੀਂ ਜੁੰਮੇਦਾਰ ਹੋਵੋਗੇ ਅਗਰ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸਬਲੈਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਤੋੜ ਭੰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਸੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬਲੈਟ ਐਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਰੋ ਜੋ ਕਿ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਵੇ।

ਕਿਰਾਏ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦਾਂ (ਟਰਮਜ) ਦੀ ਅਰਥਾਵਲੀ

ਉੱਚੀ ਇਮਾਰਤ (ਹਾਈਰਾਈਜ਼ ਬਿਲਡਿੰਗ)—ਛੇ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਦੀ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟਾਂ ਜਾਂ ਕੌਂਡੋਮਿਨੀਅਮਾਂ ਵਾਲੀ ਬਿਲਡਿੰਗ।

ਆਮ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ (ਨੌਰਮਲ ਵੀਅਰ ਐਂਡ ਟੀਅਰ)—ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਜਾਇਜ਼ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਵਿਕਸ਼ਨ (ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣਾ)—ਕਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਘਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਦਾ ਹੈ।

ਸਬਸੀਡਾਈਜ਼ਡ ਹਾਊਸਿੰਗ (ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਅਨੁਦਾਨ ਰਾਸ਼ੀ)—ਕੁੱਝ ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫਾ-ਰਹਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਘਰ ਜਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਕੁੱਝ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਬਲੈੱਟ (ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣਾ)—ਇਕ ਕਨੂੰਨੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੁਸੀਂ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਹੋਈ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹੋ।

ਹਵਾਲਾ ਪੱਤਰ (ਲੈਟਰ ਔਫ ਰੈਫਰੈਂਸ)—ਪਿਛਲੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਪੱਤਰ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਚੰਗੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋ।

ਕਿਰਾਇਆ (ਰੈਂਟ) (ਨਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ)—ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਘਰ ਦੇ ਆਰਜੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਸਾ।

ਕਿਰਾਇਆ (ਰੈਂਟ) (ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ)—ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਘਰ ਦੇ ਆਰਜੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਲਈ ਪੈਸਾ ਦੇਣਾ।

ਕਿਰਾਏਦਾਰ (ਟੈਨੈਂਟ)—ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਮਰਾ, ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਘਰ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਕਰੈਡਿੱਟ ਚੈੱਕ—ਤੁਹਾਡੀ ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਕਰੈਡਿੱਟ (ਕਰਜ਼ਾ) ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਦੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਨਹੀਂ।

ਕੌਂਡੋਮਿਨੀਅਮ—ਕਈ ਘਰਾਂ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘਰ, ਟਾਊਨਹਾਊਸ ਜਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ), ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਹਰ ਘਰ ਦਾ ਕਈ ਅਲੱਗ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਬੰਧਕ (ਪਰੋਪਰਟੀ ਮੈਨੇਜਰ) (ਜਾਂ ਸੁਪਰਇੰਟੈਂਡੈਂਟ)—ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਪਰਬੰਧ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਵਿਅਕਤੀ।

ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ (ਪੈਸੇ ਰਖਵਾਉਣੇ)—(ਇਸ ਨੂੰ ਡੈਮੋਜ, ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ ਜਾਂ ਰੈਂਟ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਕਿਰਾਏ ਸਬੰਧੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਆਖਿਰ ਵਿਚ ਵਾਪਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਗਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਵੇਲੇ ਵਿਚ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟੈਨਿਊਰ—ਸ਼ਰਤ (ਕੰਨਡੀਸ਼ਨ), ਹੱਕ (ਰਾਈਟ) ਜਾਂ ਟਾਈਟਲ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਹੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨਿੱਜੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਘਰ (ਪਰਾਈਵੇਟਲੀ ਓਨਡ ਹਾਊਸਿੰਗ)—ਉਹ ਘਰ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ (ਲੈਂਡਲੌਰਡ)—ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਿਲਡਿੰਗ ਕੌਂਡੋਮਿਨੀਅਮ, ਟਾਊਨਹਾਊਸ ਜਾਂ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ (ਕਿਰਾਏ) 'ਤੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਹੀਨੇ -ਤੋਂ-ਮਹੀਨੇ (ਮੰਥ-ਟੂ-ਮੰਥ)—ਲੀਜ਼ ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਵਧਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਸੇ ਘਰ ਜਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪ੍ਰੋਵਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੀਜ਼ “ਮੰਥ-ਟੂ-ਮੰਥ” ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਯੂਟਿਲਿਟੀਆਂ—ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੈਸ, ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਬਿਜਲੀ ਜੋ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਕੇਬਲ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰੈਂਟਲ (ਜਾਂ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ) ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ—ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪੈਸੇ ਦਾ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਜੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਠਹਿਰਨ ਦੌਰਾਨ ਨਾ-ਭਰੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰੈਂਟਲ ਅਥੌਰਟੀ (ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਭਾਗ)—ਪ੍ਰੋਵਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਟੈਰੀਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨਮਾਲਕ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਈ ਜੁਮੇਵਾਰ ਵਿਭਾਗ। ਕੁੱਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਰੈਂਟਲ ਅਥੌਰਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਲੀਜ਼ (ਨਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ)—ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਲਿਖਤ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਜਾਂ ਕਨੂੰਨੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ।

ਲੀਜ਼ (ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ)—ਇਕ ਖਾਸ ਅਵਧੀ ਲਈ ਘਰ ਜਾਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣਾ।

ਲੀਗਲੀ ਬਾਈਡਿੰਗ (ਕਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ)—ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਮੌਰਗੇਜ ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੀ ਐਮ ਐਚ ਸੀ),
ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਊਸਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਘਰਾਂ ਬਾਰੇ
ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੀ ਐਮ ਐਚ ਸੀ ਤੁਹਾਡਾ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਰੋਤ ਹੈ।

ਘਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਮੌਰਗੇਜ ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ
ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ: www.cmhc.ca/newcomers 'ਤੇ ਜਾਓ।

ਨੋਟ: ਸੀ ਐਮ ਐਚ ਸੀ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਫੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ
ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਗਾਈਡ ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ
ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੀ ਢੁੱਕਵਾਂ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ
ਪੇਸ਼ਾਵਰ (ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ) ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈਣ। ਇਸ ਗਾਈਡ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਸੀ ਐਮ ਐਚ ਸੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। 2009 ਕੈਨੇਡਾ ਮੌਰਗੇਜ
ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ।

www.cmhc.ca/newcomers

